KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ PO IV KWARTAŁACH 2018 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, 23 kwietnia 2019 r.

Autorzy - pracownicy Departamentu Nadzoru Ubezpieczeniowego i Monitorowania Ryzyk

Słowa kluczowe: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI, WYPŁACALNOŚĆ

Wstęp

W raporcie zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych sektora ubezpieczeń i reasekuracji na koniec 2018 roku, zagregowane na podstawie sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. Przedstawiono również podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu tego okresu i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zidentyfikowanych zmian.

Początkowe rozdziały raportu – dotyczące przychodów i kosztów działalności oraz wyników działalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji, jak również informacja o pozycjach bilansowych – zostały opracowane na podstawie sprawozdawczości dla celów rachunkowości, natomiast rozdział dotyczący wypłacalności zakładów ubezpieczeń opracowany został na podstawie sprawozdawczości dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wskaźniki wypłacalności większości zakładów ubezpieczeń/reasekuracji pozostają na wysokim, bezpiecznym poziomie. Wszystkie zakłady ubezpieczeń/reasekuracji spełniają wymogi wypłacalności.

SPIS TREŚCI

WSTĘP 2

1. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO 4

2. PRZYCHODY I KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 5

2.1. PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 5

2.1.1. PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO 5

2.1.1.1. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE (DZIAŁ I) 6

2.1.1.2. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ POZOSTAŁYCH OSOBOWYCH I MAJĄTKOWYCH (DZIAŁ II) 8

2.1.2. PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ 10

1.1. KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 11

1.1.1. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE 11

1.1.2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ 15

1.1.3. KOSZTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ LOKACYJNĄ 18

1.2. WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 19

1.2.1. WYNIK TECHNICZNY 19

1.2.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ 23

1.2.3. WYNIK FINANSOWY NETTO 23

2. BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 25

2.1. AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 25

2.1.1. LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 26

2.2. PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 28

2.2.1. KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 29

2.2.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO 32

2.3. WYBRANE POZYCJE BILANSOWE DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI 33

2.4. STRUKTURA ŚRODKÓW WŁASNYCH 34

3. WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ 36

3.1. STRUKTURA RYZYKA WEDŁUG KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI 36

3.2. WSKAŹNIKI WYPŁACALNOŚCI 39

SPIS TABEL 42

SPIS WYKRESÓW 43

1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec 2018 roku zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 60 krajowych zakładów ubezpieczeń – 26 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 33 zakłady ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji. Wszystkie zakłady posiadające zezwolenie prowadziły działalność.

W dniu 30 maja 2018 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenie zakładów: **COMPENSA TU na ŻYCIE S.A. Vienna Insurance Group** (spółka przejmująca) i **POLISA-ŻYCIE TU S.A. Vienna Insurance Group** (spółka przejmowana) pod nazwą **COMPENSA TU na ŻYCIE S.A. Vienna Insurance Group**.

Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 7 września 2018 roku zarejestrował zmiany nazw odnośnie do dwóch zakładów: **BZ WBK-AVIVA TU OGÓLNYCH S.A.** na **SANTANDER AVIVA TU S.A.** oraz **BZ WBK-AVIVA TUnŻ S.A.** na **SANTANDER AVIVA TU na ŻYCIE S.A.**

W dniu 7 grudnia 2018 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano zmianę nazwy odnośnie do **PRAMERICA ŻYCIE TUiR SA** na **UNUM ŻYCIE TUiR S.A.**

2. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń

2.1. Przychody zakładów ubezpieczeń[1]

W trakcie roku 2018 zakłady ubezpieczeń uzyskały przychody w wysokości 79,57 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominują: składka przypisana brutto (78,13% przychodów ogółem) i przychody z lokat (8,46% przychodów ogółem, a wraz z niezrealizowanymi zyskami z lokat prawie 12,74% przychodów ogółem). Ogółem przychody zakładów ubezpieczeń były o 3,79 mld zł (4,55%) mniejsze niż w 2017 r.

2.1.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

Na koniec 2018 roku składka przypisana brutto krajowych zakładów ubezpieczeń wyniosła 62,17 mld zł i była o 0,27% (0,17 mld zł) niższa niż w roku poprzednim. W dziale I nastąpił spadek składki o 11,63%, natomiast w dziale II wzrost o 7,11%.

Składka przypisana sektora ubezpieczeń wyniosła 62,17 mld zł i była niższa o 0,17 mld zł niż rok temu

Wykres 1. Składka przypisana brutto w latach 2013-2018 (w mld zł)

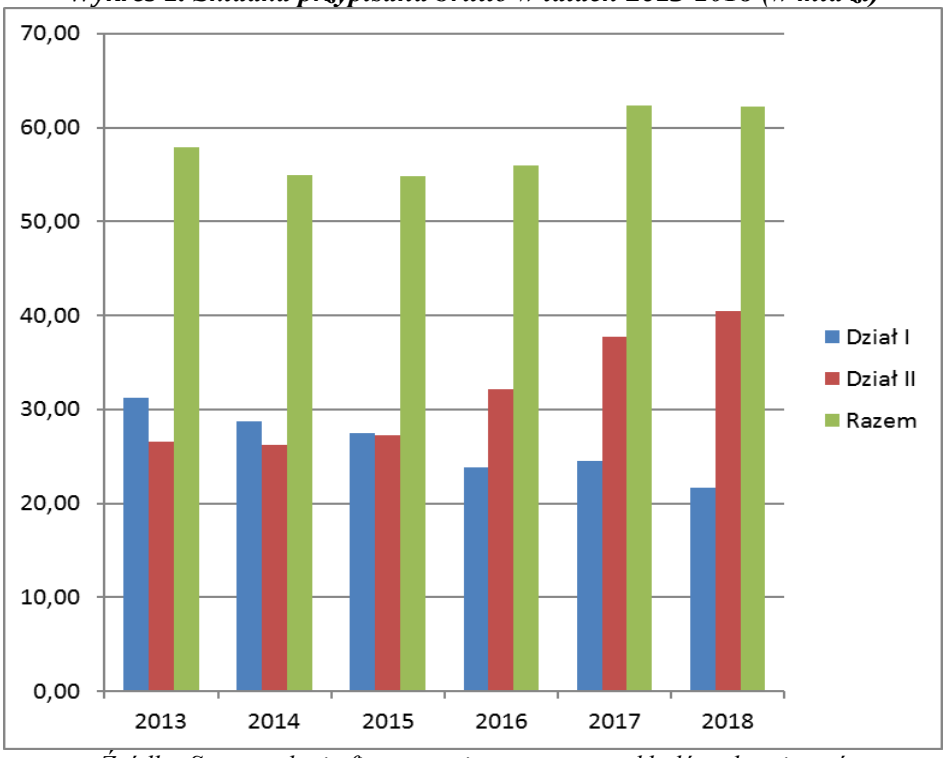

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

[1] Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń. Wyniki zakładu reasekuracji PTR S.A. uwzględnione zostały w wynikach zakładów ubezpieczeń działu II.

2.1.1.1. Zakłady ubezpieczeń na życie (dział I)

Składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie na koniec 2018 roku wyniosła 21,70 mld zł i była niższa o 2,86 mld zł w porównaniu z rokiem 2017, przy czym w całym 2018 roku zakłady odnotowały pogłębiający się spadek dynamiki składki z -7,37% w I kwartale do -11,63% na koniec roku.

Spośród grup ubezpieczeń działu I największy spadek składki przypisanej brutto miał miejsce w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe[2]) – spadek o 3,36 mld zł, tj. o 29,74%, z poziomu 11,28 mld zł do 7,93 mld zł.

Najwyższy wzrost składki nastąpił w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) – o 0,41 mld zł tj. o 7,41%, do wartości 5,92 mld zł.

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I

W dziale I udział w rynku mierzony wielkością składki przypisanej brutto 5 największych zakładów ubezpieczeń na koniec 2018 r. wyniósł 65,47% i był o 1,59 pkt. proc. wyższy niż w 2017 roku.

Udział w rynku 5 największych zakładów działu I wyniósł 65,47%

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2017 i 2018 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	09.2017	Zakład ubezpieczeń	09.2018
1	PZU ŻYCIE SA	34,86%	PZU ŻYCIE SA	38,13%
2	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	9,58%	AVIVA TUnŻ S.A.	8,81%
3	AVIVA TUnŻ S.A.	7,65%	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	7,26%
4	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A.	6,87%	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A.	6,98%
5	TU na ŻYCIE EUROPA S.A.	4,91%	GENERALI ŻYCIE T.U. S.A.	4,30%
	Razem:	**63,88%**	**Razem:**	**65,47%**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I na koniec 2018 r. dominowały ubezpieczenia z grupy 3 (ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe) stanowiące 36,53% łącznej składki.

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia z grupy 3, stanowiące 36,53% składki całego działu

Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia na życie (grupa 1), stanowiące 35,06% składki przypisanej brutto. Na kolejnym miejscu znajdowały się uzupełniające

[2] Zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej **grupę 3 działu I** stanowią ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, **dalej zwane ubezpieczenia na życie związane z UFK.**

ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5), stanowiące 27,27% składki przypisanej brutto. Udział ubezpieczeń rentowych (grupa 4) i posagowych (grupa 2) pozostawał nieznaczny i wynosił odpowiednio 0,64% i 0,51% składki przypisanej brutto działu I z ubezpieczeń bezpośrednich.

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w latach 2013-2018

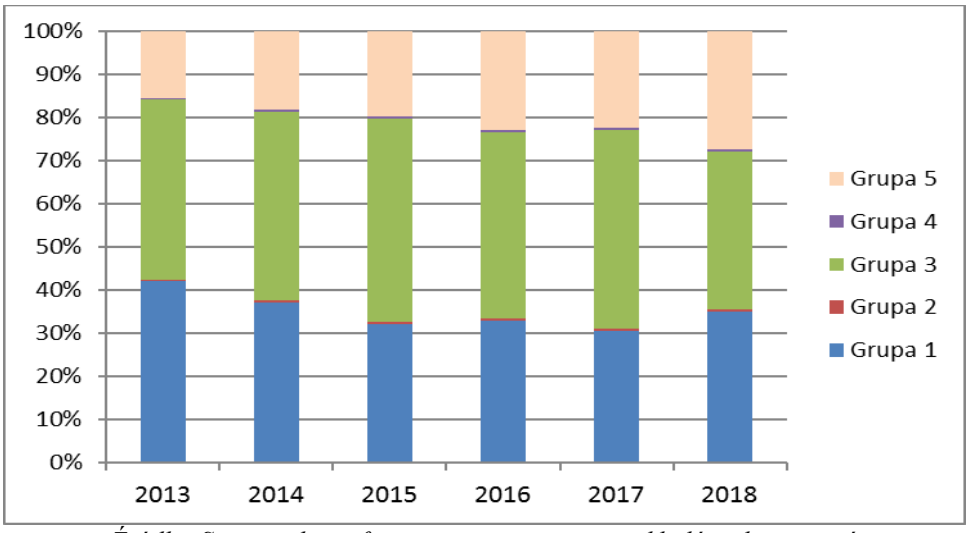

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Zakłady ubezpieczeń na życie na koniec 2018 roku uzyskały składkę przypisaną brutto z tytułu ubezpieczeń grupowych w wysokości 8,32 mld zł, natomiast z tytułu ubezpieczeń indywidualnych składkę w wysokości 13,39 mld zł. W stosunku do roku 2017 składka z tytułu ubezpieczeń grupowych wzrosła o 0,06 mld zł, a składka z tytułu ubezpieczeń indywidualnych zmniejszyła się o 2,90 mld zł. Wzrost składki grupowej w stosunku do roku 2017 wykazało 14 zakładów ubezpieczeń na życie, a składki indywidualnej jedynie 9.

Spośród 26 zakładów ubezpieczeń działu I, 8 zakładów podobnie jak w 2017 r. posiadało powyżej 50% udziału składki z ubezpieczeń grupowych w swoim portfelu.

Składka przypisana brutto z tytułu wpłat jednorazowych na koniec 2018 r. osiągnęła poziom 5,26 mld zł i zmniejszyła się w stosunku do roku 2017 o 2,92 mld zł. Natomiast składka płacona okresowo wyniosła w badanym okresie 16,45 mld zł i zwiększyła się o 0,08 mld zł. Wzrost składki opłacanej jednorazowo w stosunku do roku poprzedniego wykazało jedynie 5 zakładów ubezpieczeń na życie, a składki opłacanej okresowo 13.

Tylko 6 zakładów ubezpieczeń działu I posiadało powyżej 50% udziału składek jednorazowych w całym portfelu (8 zakładów w 2017 r.).

2.1.1.2. Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

Wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń działu II na koniec 2018 r. wyniosła 40,46 mld zł i w porównywaniu ze składką w roku 2017 była wyższa o 2,69 mld zł (o 7,11%), przy czym w całym 2018 roku zaobserwowano niewielkie zmniejszenie się przyrostu składki odpowiednio z 7,58% w I kwartale 2018 r. do 7,11% na koniec roku.

Wzrost składki przypisanej brutto w dziale II z działalności bezpośredniej w stosunku do roku 2017 odnotowano w szesnastu grupach ubezpieczeń. Największy miał miejsce w ubezpieczeniach komunikacyjnych, czyli w grupie 3 (auto-casco) o 0,65 mld zł (8,49%), do wartości 8,30 mld zł, w grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych) o 0,45 mld zł (14,63%) oraz w grupie 10 (OC komunikacyjne) o 0,37 mld zł (o 2,51%), do poziomu 15,18 mld zł.

Dwie grupy zanotowały spadek składki w stosunku do roku 2017: grupa 16 (ubezpieczenia ryzyk finansowych) - o 0,01 mld zł oraz grupa 12 (OC za żeglugę morską i śródlądową) - poniżej 0,01 mld zł.

W ramach reasekuracji czynnej wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń wyniosła 2,31 mld zł i była wyższa o 0,31 mld zł niż w roku poprzednim.

Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w 2017 i 2018 r.

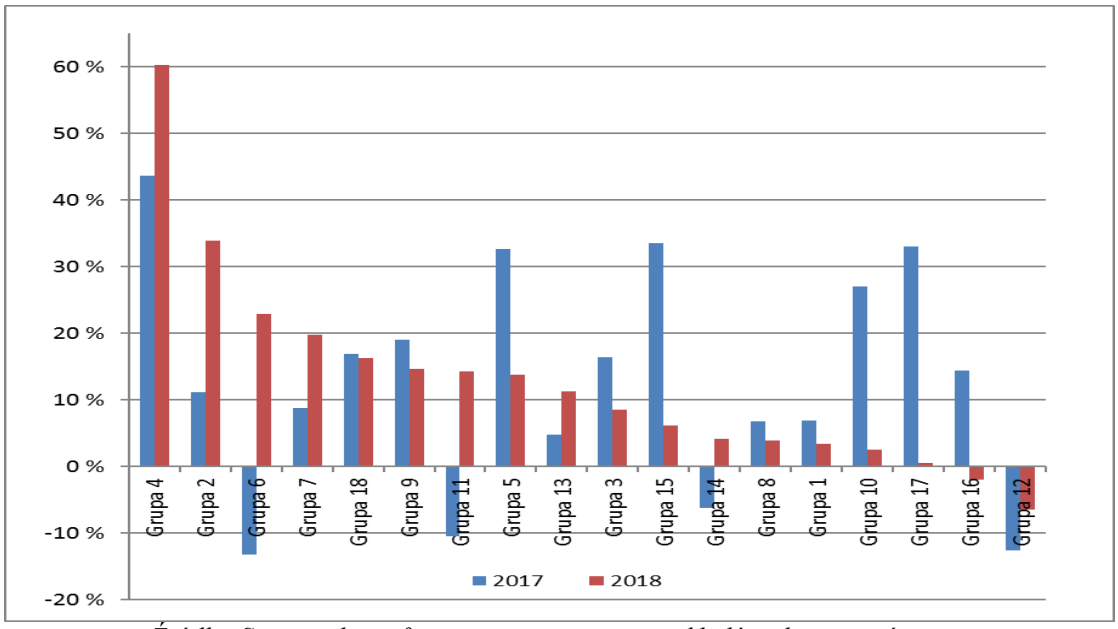

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

Na koniec 2018 r. udział w rynku mierzony wielkością składki przypisanej brutto 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 70,93%, co stanowiło wzrost o 0,28 pkt. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem.

Udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wynosi 70,93%

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2017 i 2018 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2017	Zakład ubezpieczeń	2018
1	PZU SA	32,91%	PZU SA	32,13%
2	STU ERGO HESTIA SA	14,39%	STU ERGO HESTIA SA	15,05%
3	TUiR WARTA S.A.	13,55%	TUiR WARTA S.A.	13,79%
4	AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A	4,94%	TUiR ALLIANZ POLSKA S.A	5,17%
5	TUiR ALLIANZ POLSKA S.A	4,86%	AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.	4,78%
	Razem	**70,65%**	**Razem**	**70,93%**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych bezpośrednich na koniec 2018 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10), stanowiące łącznie 62,44% składki przypisanej brutto działu II z działalności bezpośredniej, przy czym udział grupy 10 (OC komunikacyjne) wyniósł 40,63%, natomiast grupy 3 (auto-casco) – 21,81%. Udział ubezpieczeń komunikacyjnych zmniejszył się o 0,93 pkt. proc. w porównaniu do ubiegłego roku. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 16,99% składki (wzrost udziału o 0,38 pkt. proc). Na kolejnych miejscach znajdowały się ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 6,49% (wzrost udziału o 0,31 pkt. proc), następnie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (grupy 11, 12, 13) o udziale 5,75% (wzrost o 0,29 pkt. proc.) oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14, 15, 16) o udziale 4,16%, gdzie nastąpiło zmniejszenie udziału o 0,40 pkt. proc.

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 62,44% składki działu

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w latach 2013-2018

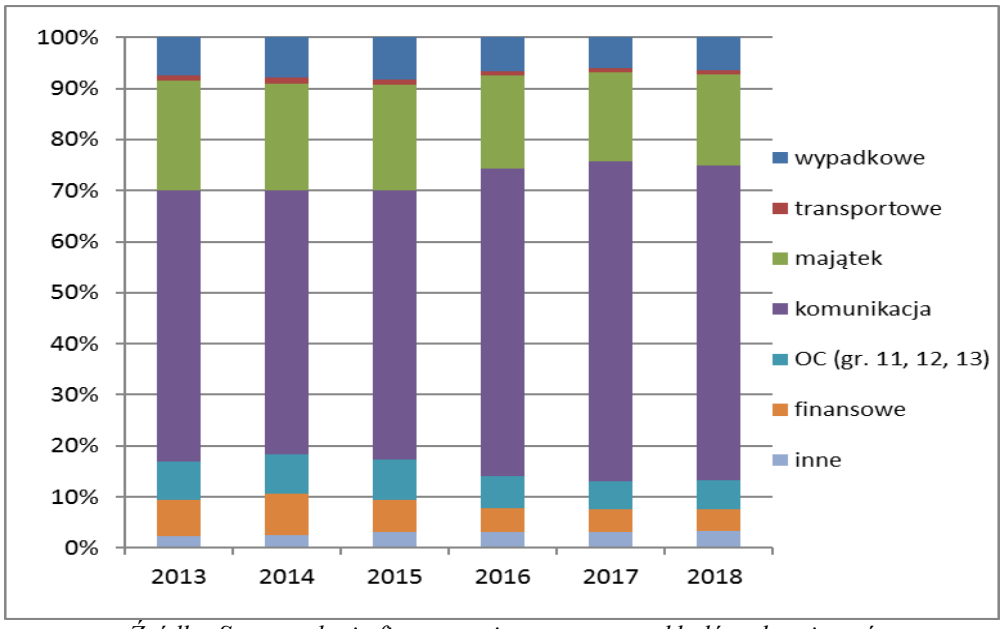

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.1.2. Przychody z działalności lokacyjnej

Przychody z działalności lokacyjnej ogółem za rok 2018 r. wyniosły 10,14 mld zł, co stanowiło spadek o 20,66% (tj. o 2,64 mld zł) w porównaniu z rokiem 2017.

Przychody z działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń spadły o 20,66% w porównaniu z rokiem 2017

Na przychody z działalności lokacyjnej ogółem w okresie roku 2018 r. składają się przychody z lokat (66,39%) oraz niezrealizowane zyski z lokat (33,61%). W strukturze zaś samych przychodów z lokat zakładów ubezpieczeń ogółem dominują przychody z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (38,73%) oraz przychody udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych (31,09%).

W dziale I największą pozycją w przychodach z działalności lokacyjnej razem były niezrealizowane zyski z lokat, które stanowiły 51,15% przychodów z działalności lokacyjnej działu I, natomiast w dziale II były to przychody z udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które stanowiły 43,53% przychodów z działalności lokacyjnej działu II.

W dziale I przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z rokiem 2017 spadły o 32,55%, tj. o 2,89 mld zł, na co najistotniejszy wpływ miało zmniejszenie wyniku dodatniego z realizacji lokat (o 72,30%, tj. o 1,76 mld zł).

W dziale II przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z rokiem 2017 wzrosły o 6,32%, tj. o 0,25 mld zł, na co znaczący wpływ miał wzrost przychodów z udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych (o 0,27 mld zł).

Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2017 i 2018 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł
Razem	**8 874,38**	**5 985,89**	**-32,55%**	**-2 888,49**	**3 910,38**	**4 157,47**	**6,32%**	**247,09**
I. Przychody z lokat	**4 792,13**	**2 923,81**	**-38,99%**	**-1 868,32**	**3 446,17**	**3 809,97**	**10,56%**	**363,80**
1. Przychody z lokat w nieruchomości	2,81	2,63	-6,41%	-0,18	20,69	19,06	-7,88%	-1,63
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	173,46	283,59	63,49%	110,13	1 544,00	1 821,19	17,95%	277,19
2.1. z udziałów i akcji	173,46	283,59	63,49%	110,13	1 537,29	1 809,90	17,73%	272,61
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00%	0	6,69	11,21	67,56%	4,52
2.3. z pozostałych lokat	0,00	0,00	0,00%	0	0,02	0,08	300,00%	0,06
3. Przychody z innych lokat finansowych	2 183,44	1 958,94	-10,28%	-224,50	1 113,64	1 347,68	21,02%	234,04
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	519,34	388,73	-25,15%	-130,61	33,59	22,95	-31,68%	-10,64
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 466,65	1 381,11	-5,83%	-85,54	1 056,56	1 227,04	16,14%	170,48
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	175,95	146,27	-16,87%	-29,68	11,78	14,66	24,45%	2,88
3.4. z pozostałych lokat	21,50	42,84	99,26%	21,34	11,71	83,03	609,05%	71,32
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	3,88	5,92	52,85%	2,04	7,70	14,45	87,66%	6,75
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	2 428,55	672,73	-72,30%	-1 755,82	760,14	607,59	-20,07%	-152,55
II. Niezrealizowane zyski z lokat	**4 082,24**	**3 062,08**	**-24,99%**	**-1 020,16**	**464,21**	**347,51**	**-25,14%**	**-116,70**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

1.1.Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń w okresie roku 2018 wyniosły 73,01 mld zł. W strukturze kosztów dominowały odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (57,08% łącznych kosztów) oraz łączne koszty akwizycji i koszty administracyjne (22,27% łącznych kosztów).

1.1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. W roku 2018 zakłady

ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 41,68 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wartość ta zwiększyła się o 1,84 mld zł, czyli o 4,61%.

Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w latach 2013-2018 (w mld zł)

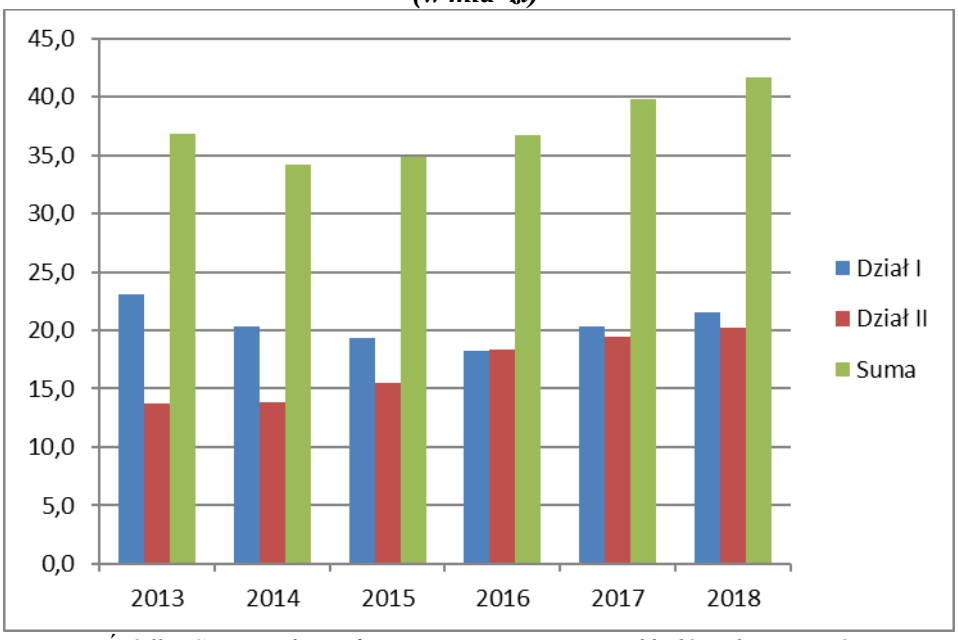

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W dziale I w trakcie roku 2018 wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 21,49 mld zł (51,56% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 1,13 mld zł (o 5,56%) wyższą, niż w roku 2017.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale I wzrosła o 5,56% w porównaniu z rokiem 2017

Z punktu widzenia poszczególnych grup ubezpieczeń wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był wyższymi wypłatami w ramach grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 1,06 mld zł, tj. o 8,87%, z poziomu 11,97 mld zł do poziomu 13,03 mld zł.

Spadek wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych nastąpił w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,03 mld zł, tj. 0,47% z kwoty 5,78 mld zł do kwoty 5,75 mld zł.

W strukturze odszkodowań i świadczeń wypłaconych z działalności bezpośredniej w dziale I udział grupy 3 wyniósł 60,64%, zaś grupy 1 – 26,78%.

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w latach 2013-2018

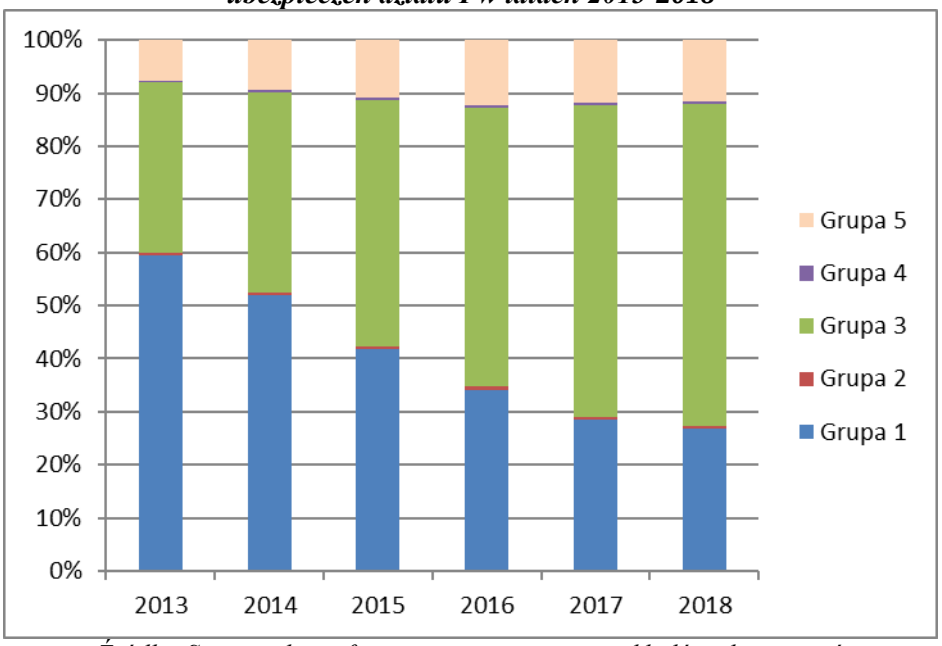

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w porównaniu z rokiem 2017 odnotowano w 12 zakładach, zaś spadek w 14 zakładach działu I.

■ **Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych**

W dziale II w ciągu roku 2018 wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 20,19 mld zł (48,44% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 0,70 mld zł, tj. o 3,61% wyższą niż w roku 2017.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II wzrosła o 3,61% w porównaniu z rokiem 2017

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu II wypłacono z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych, czyli grupy 10 (OC komunikacyjne) - 8,95 mld zł) oraz grupy 3 (auto-casco) - 4,96 mld zł. Udział obu grup w odszkodowaniach i świadczeniach z tytułu działalności bezpośredniej działu II jest bardzo duży – dla grupy 10 wyniósł 46,65%, a dla grupy 3 – 25,84%.

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto dotyczył dziesięciu grup, a największy miał miejsce również w ubezpieczeniach komunikacyjnych. W grupie 3 wzrósł o 0,45 mld zł, tj. o 9,92%, z poziomu 4,51 mld zł do poziomu 4,96 mld zł, a w grupie 10 – o 0,40 mld zł, tj. o 4,62%, z poziomu 8,56 mld zł do poziomu 8,95 mld zł.

Spadek wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto dotyczył ośmiu grup, w tym największy miał miejsce w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) – o 0,37 mld zł, tj. o 21,84%, z poziomu 1,68 mld zł do poziomu 1,32 mld zł oraz w grupie 16 (ubezpieczenia ryzyk finansowych) – o 0,14 mld zł, tj. 52,13%, z poziomu 0,27 mld zł do poziomu 0,13 mld zł.

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w latach 2013-2018

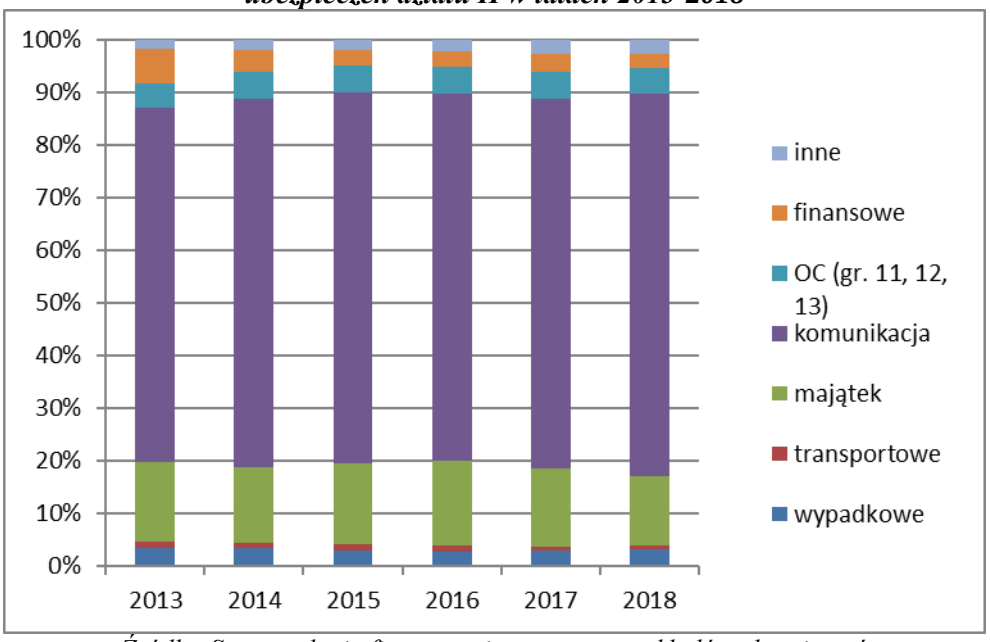

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w porównaniu z rokiem 2017 odnotowano w 21 zakładach działu II, a spadek w 13 zakładach.

■ Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym wskazuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznacza na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Zakłady ubezpieczeń działu II na wypłatę odszkodowań i świadczeń przeznaczyły 61,14% składki zarobionej na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w roku 2018 spadł w porównaniu z rokiem poprzednim z 62,25% do 61,14%, tj. o 1,11 pkt. proc. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia 61,14% składki zarobionej na udziale własnym.

Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w 2017 i 2018 r.

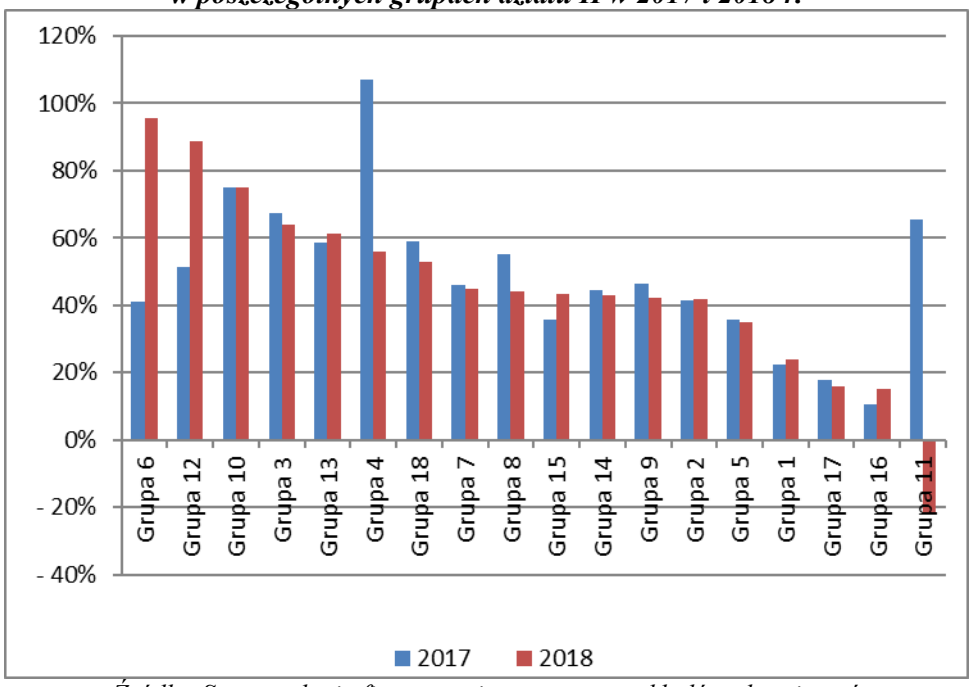

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

1.1.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Znaczącą pozycję wśród kosztów zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują koszty akwizycji, koszty administracyjne oraz prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów (jako pomniejszenie kosztów akwizycji i administracyjnych).

Koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 4,01%

W ciągu roku 2018 koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 14,28 mld zł, co stanowiło wzrost w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 4,01%, tj. o 0,75 mld zł.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 26,76 zł z każdych 100 zł składki

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 26,76 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym (ok. 25,77 zł w roku 2017). W ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły ok. 23,88 zł na 100 zł składki (ok. 21,64 zł w roku 2017), natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych ok. 28,71 zł na 100 zł składki (ok. 29,33 zł w roku 2017).

Łącznie koszty administracyjne i akwizycji poniesione przez zakłady ubezpieczeń w roku 2018 wyniosły 16,26 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wzrosły o 4,85%, tj. o 0,75 mld zł. W tym samym czasie składka przypisana brutto spadła o 0,27% porównując do roku 2017.

Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w latach 2013-2018 (w mld zł)

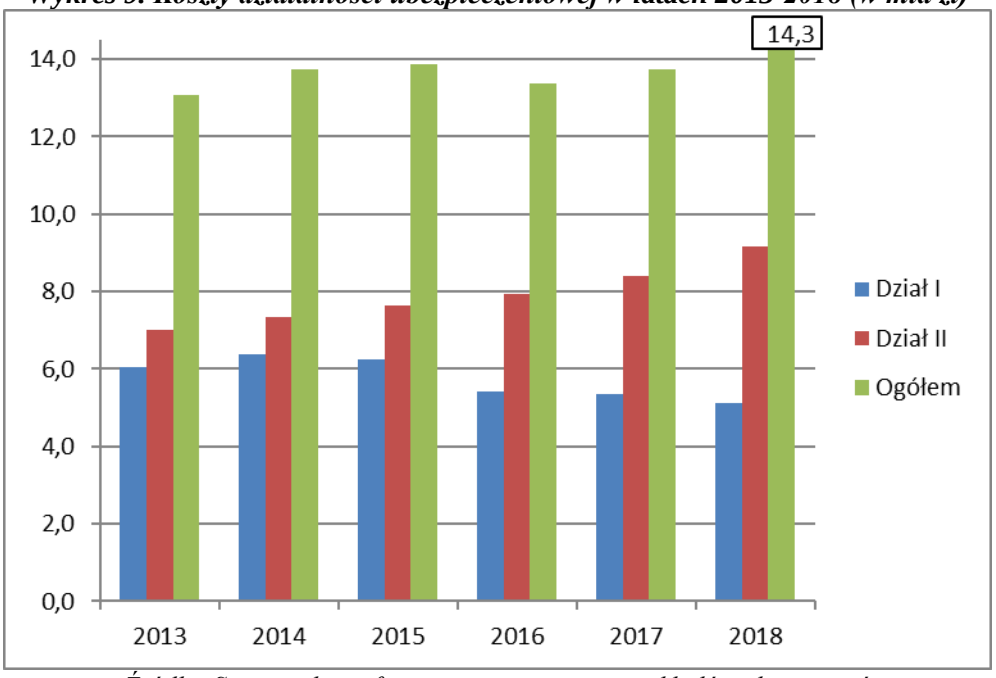

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz).

W trakcie roku 2017 koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 12,58 mld zł i były wyższe o 6,53% w stosunku do roku 2017 (wzrost o 0,77 mld zł z kwoty 11,81 mld zł). Koszty akwizycji łącznie stanowiły 20,23% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń.

- Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 3,61 mld zł (spadek o 0,25 mld zł z kwoty 3,87 mld zł, tj. o 6,54% w stosunku roku 2017) i stanowiły 16,65% składki przypisanej brutto działu I.
- Koszty akwizycji w dziale II wyniosły 8,97 mld zł (wzrost o 1,02 mld zł z kwoty 7,94 mld zł, tj. o 12,90% w stosunku do roku 2017) i stanowiły 22,16% składki przypisanej brutto działu II.

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów akwizycji jako procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w latach 2013 -2018

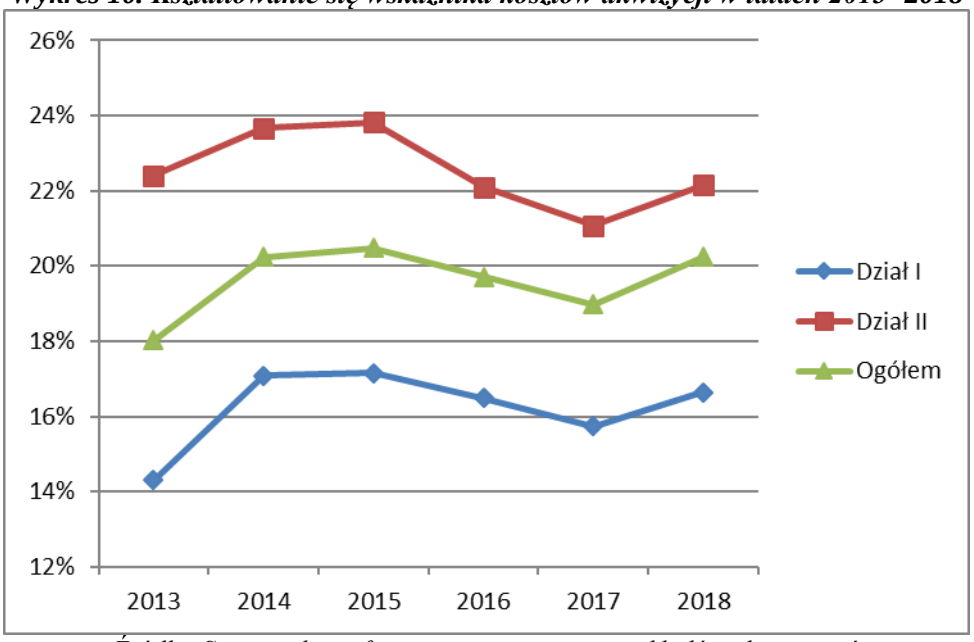

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp.

Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń w trakcie roku 2018 wyniosły 3,68 mld zł i były niższe o 0,53% w stosunku do roku 2017 (spadek o 0,02 mld zł, z kwoty 3,70 mld zł). Koszty te ogółem stanowiły 5,92% składki przypisanej brutto całego sektora ubezpieczeń (5,93% w roku 2017).

- Koszty administracyjne w dziale I wyniosły 1,65 mld zł (spadek o 0,01 mld zł, z kwoty 1,65 mld zł, tj. o 0,35% w stosunku do roku 2017), a ich udział w składce przypisanej brutto działu I wyniósł 7,60% (6,74% w roku 2017).
- Koszty administracyjne w dziale II wyniosły 2,03 mld zł (spadek o 0,01 mld zł, z kwoty 2,04 mld zł, tj. o 0,68% w stosunku do roku 2017), a ich udział w składce przypisanej brutto działu II wyniósł 5,02% (5,41% w roku 2017).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów administracji jako procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w latach 2013-2018

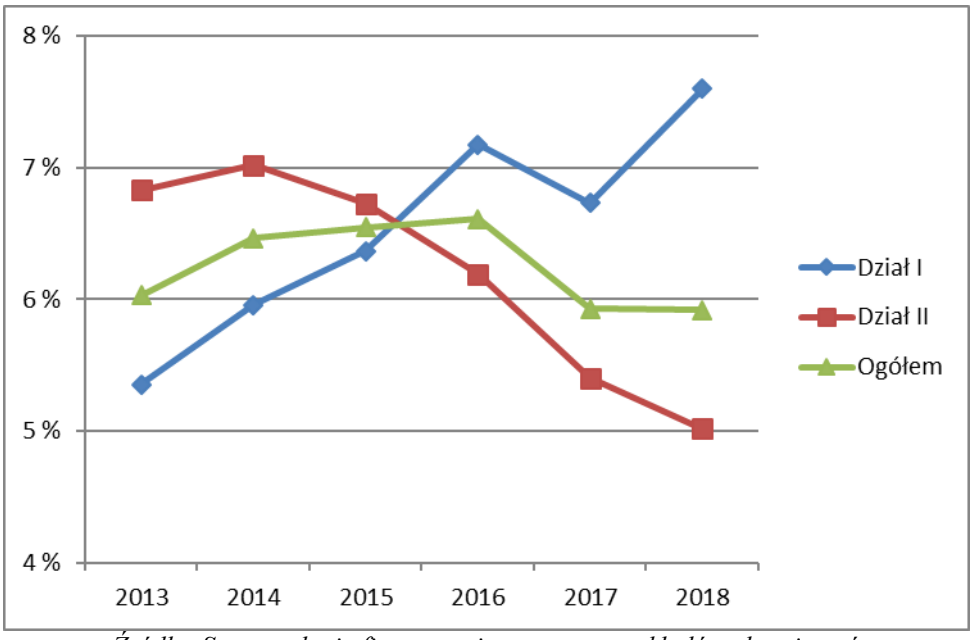

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

1.1.3. Koszty związane z działalnością lokacyjną

Koszty związane z działalnością lokacyjną wszystkich zakładów ubezpieczeń w okresie roku 2018 wyniosły 7,17 mld zł, co stanowiło wzrost o 99,02% w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to osiągnęły one wartość 3,60 mld zł.

Koszty działalności lokacyjnej wzrosły o 99,02% w stosunku do roku 2017

W strukturze kosztów działalności lokacyjnej ogółem dominują niezrealizowane straty na lokatach, które stanowiły 69,31% kosztów oraz wynik ujemny z realizacji lokat, który stanowił 26,11% kosztów.

W dziale I koszty związane z działalnością lokacyjną na koniec roku 2018 wyniosły 6,06 mld zł i zwiększyły się o 140,09%, tj. 3,54 mld zł w stosunku do roku 2017, na co znaczący wpływ miał wzrost pozycji niezrealizowane straty na lokatach (o 2,91 mld zł).

W dziale II koszty związane z działalnością lokacyjną na koniec roku 2018 wyniosły 1,11 mld zł i zwiększyły się o 2,75%, tj. o 29,59 mln zł w stosunku do roku 2017, na co wpływ miał głównie wzrost pozycji wynik ujemny z rewaloryzacji lokat (o 72,59 mln zł).

Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2017 i 2018 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł
Razem	**2 525,46**	**6 063,34**	**140,09%**	**3 537,88**	**1 077,38**	**1 106,97**	**2,75%**	**29,59**
I. Koszty działalności lokacyjnej	792,56	1 420,59	79,24%	628,02	721,56	779,64	8,05%	58,08
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1,53	1,36	-11,11%	-0,17	16,98	17,85	5,12%	0,87
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	113,14	112,88	-0,23%	-0,26	60,25	96,49	60,15%	36,24
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0,82	16,08	1 860,98%	15,26	11,02	83,61	658,71%	72,59
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	677,07	1 290,26	90,57%	613,19	633,32	581,70	-8,15%	-51,62
II. Niezrealizowane straty na lokatach	1 732,90	4 642,76	167,92%	2 909,86	355,82	327,32	-8,01%	-28,50

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

1.2.Wyniki zakładów ubezpieczeń

1.2.1. Wynik techniczny

Zysk techniczny sektora ubezpieczeń był o 18,12% wyższy niż w roku 2017

Na koniec roku 2018 zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 6,03 mld zł, co stanowiło wzrost o 18,12%, tj. o 0,93 mld zł w stosunku do roku ubiegłego. Wzrost odnotowano co prawda w obu działach ubezpieczeń, jednak wpływ na tę poprawę miały głównie wyniki zakładów ubezpieczeń działu II.

- W dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 3,08 mld zł (niewielki wzrost o 1,32%, tj. o 0,04 mld zł w stosunku do roku 2017).
- W dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk techniczny wyniósł 2,95 mld zł (wzrost o 42,84%, tj. o 0,89 mld zł w stosunku do roku 2017).

Wykres 12. Wynik techniczny w latach 2013-2018 (w mld zł)

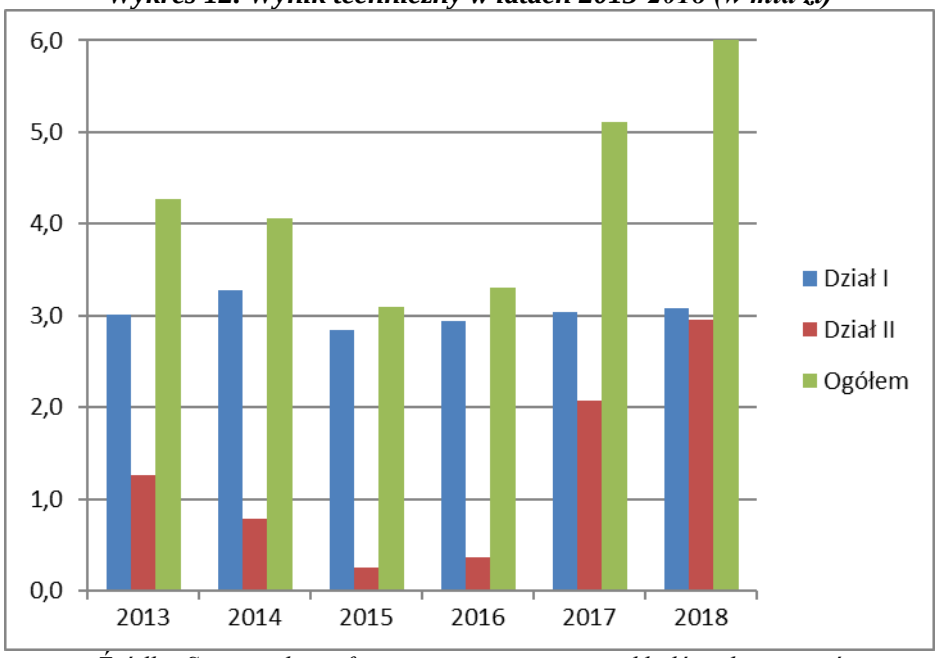

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W roku 2018 r. w dziale I nastąpił wzrost zysku technicznego o 1,32% w stosunku do roku 2017.

W dziale I nastąpił wzrost wyniku technicznego o 1,32% w porównaniu z rokiem 2017

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, poprawę wyniku technicznego w dziale I w stosunku do roku 2017 odnotowano w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) – o 0,10 mld zł, tj. 5,59% (z kwoty 1,79 mld zł do kwoty 1,89 mld zł) oraz w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 0,09 mld zł, tj. 20,31% (z kwoty 0,43 mld zł do kwoty 0,52 mld zł).

Poprawa wyniku technicznego w grupie 5 wynikała głównie ze wzrostu składki zarobionej na udziale własnym (o 0,26 mld zł), przy jednoczesnym wzroście odszkodowań i świadczeń wypłaconych na udziale własnym z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (o 0,03 mld zł), wzroście rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym (wzrost zmiany stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym o 0,08 mld zł) oraz wzroście kosztów działalności ubezpieczeniowej (o 0,04 mld zł) (w tym głównie z uwagi na wzrost kosztów akwizycji o 0,02 mld zł i spadek prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuracyjnych o 0,02 mld zł).

W odniesieniu do grupy 3 trudno jednoznacznie przesądzać o jej rentowności na podstawie wyników osiągniętych w roku 2018. Zwiększenie zysku technicznego spowodowane zostało bowiem zmniejszeniem rezerwy na rachunek i ryzyko

ubezpieczającego (o 10,56 mld zł), co wpłynęło odpowiednio na spadek wartości zmiany stanu rezerw UFK (z poziomu 2,14 mld zł do poziomu -8,36 mld zł), przy czym składka zarobiona na udziale własnym zmniejszyła się o 3,45 mld zł, a wynik z działalności lokacyjnej spadł o 6,28 mld zł. Niższe zyski z działalności lokacyjnej tłumaczyć można zarówno malejącym poziomem aktywów UFK, jak i samą rentownością lokat UFK, będącą pochodną rentowności rynkowych.

Pogorszenie wyniku technicznego nastąpiło głównie w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,11 mld zł. Spowodowane to było przede wszystkim spadkiem wyniku z działalności lokacyjnej (o 0,12 mld zł), co wynikało z mniejszych przychodów z lokat, w szczególności spadku wyniku dodatniego z realizacji lokat (o 0,35 mld zł), przy jednoczesnym spadku kosztów działalności lokacyjnej (o 0,19 mld zł) na co z kolei wpłynął spadek wyniku ujemnego z realizacji lokat (o 0,21 mld zł) oraz wzrost nie zrealizowanego wyniku na lokatach (o 0,08 mld zł).

Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w latach 2013-2018 (w mld zł)

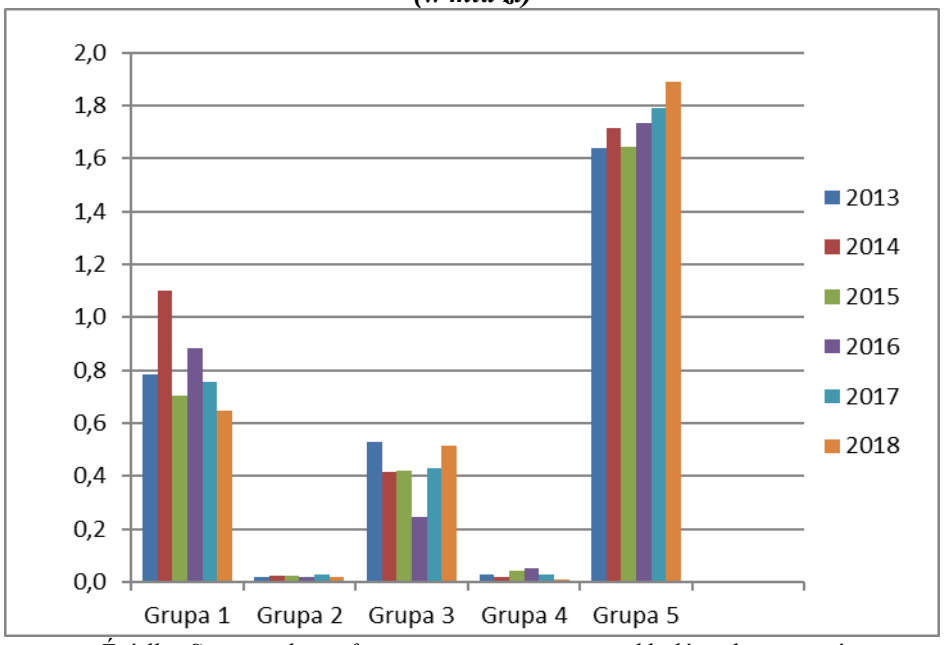

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W roku 2018 w dziale II nastąpił wzrost zysku technicznego o 42,84% w stosunku do roku 2017.

W dziale II nastąpił wzrost wyniku technicznego o 42,84% w porównaniu z rokiem 2017

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o poprawie zysku działu II zdecydował wzrost wyników w czterech grupach: grupie 3 (auto-casco) – o 0,37 mld zł, tj. 86,87% (z kwoty 0,43 mld zł do kwoty 0,80 mld zł), w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) – o 0,24 mld zł, tj. 257,80% (z kwoty 0,09 mld zł do kwoty 0,34 mld zł), w grupie 9 (ubezpieczenia

pozostałych szkód rzeczowych) – o 0,11 mld zł, tj. 52,73% (z kwoty 0,20 mld zł do kwoty 0,31 mld zł) oraz w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 0,08 mld zł, tj. 20,02% (z kwoty 0,38 mld zł do kwoty 0,46 mld zł).

- Wzrost zysku technicznego w ubezpieczeniach komunikacyjnych spowodowany był głównie wzrostem składki przypisanej, przy spadku udziału reasekuratorów w składce przypisanej brutto oraz zmniejszeniu zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto, czyli wyższą składką zarobioną na udziale własnym uzyskaną za IV kwartały 2018 r. niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.
- Wzrost zysku technicznego w grupie 8 wynikał przede wszystkim ze spadku odszkodowań i świadczeń wypłaconych na udziale własnym z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym oraz wzrostu składki zarobionej na udziale własnym.
- Poprawa rentowności w grupie 9 wynikała głównie ze wzrostu składki przypisanej oraz spadku zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto.

Największe pogorszenie wyniku technicznego nastąpiło w grupie 15 (gwarancja ubezpieczeniowa) – o 0,03 mld zł, tj. 55,09% (z kwoty 0,05 mld zł do kwoty 0,02 mld zł). Przyczyną pogorszenia był spadek składki zarobionej na udziale własnym, z uwagi na wyższy wzrost wartości rezerwy składek i na ryzyko niewygasłe brutto niż składki przypisanej brutto oraz z uwagi na jednoczesny wzrost udziału reasekuratorów w składce przypisanej brutto.

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w latach 2013-2018 (w mld zł)

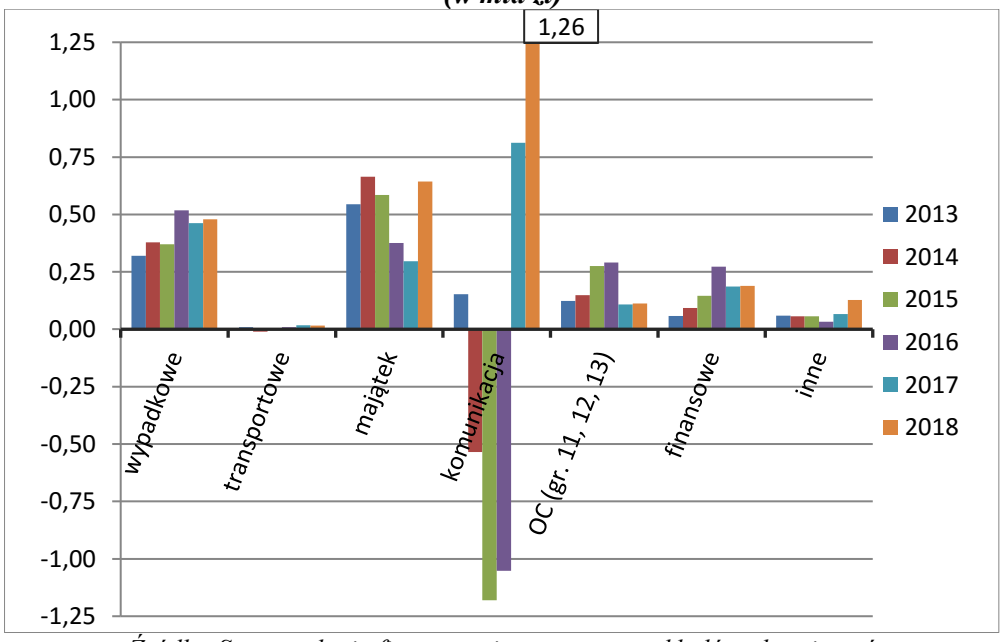

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

1.2.2. Wynik z działalności lokacyjnej

Należy zauważyć, że w przypadku zakładów ubezpieczeń na życie działalność lokacyjna jest ujęta w technicznym rachunku ubezpieczeń, więc omawiany powyżej wynik techniczny tego działu prezentuje zarówno wynik z działalności ubezpieczeniowej, jak i lokacyjnej.

Wynik z działalności lokacyjnej za rok 2018 ogółem wyniósł 2,97 mld zł i zmniejszył się o 67,62% (z kwoty 9,18 mld zł), w porównaniu z rokiem 2017. Zakłady ubezpieczeń wykazały odpowiednio: 0,08 mld zł straty z działalności lokacyjnej w dziale I (spadek o 6,43 mld zł, tj. 101,22%) oraz 3,05 mld zł zysku z działalności lokacyjnej w dziale II (wzrost o 0,22 mld zł, tj. o 7,68%).

Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2017 i 2018 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mln zł
Wynik z działalności lokacyjnej	**6 348,92**	**-77,45**	**-101,22%**	**-6 426,37**	**2 833,00**	**3 050,51**	**7,68%**	**217,51**
Przychody z działalności lokacyjnej *(1)*	8 874,38	5 985,89	-32,55%	-2 888,49	3 910,38	4 157,47	6,32%	247,09
Koszty związane z działalnością lokacyjną *(2)*	2 525,46	6 063,34	140,09%	3 537,88	1 077,38	1 106,97	2,75%	29,59

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń.
(1): Przychody z działalności lokacyjnej = Przychody z lokat + Nie zrealizowane zyski z lokat;
(2): Koszty związane z działalnością lokacyjną = Koszty działalności lokacyjnej + Nie zrealizowane straty na lokatach.

1.2.3. Wynik finansowy netto

W roku 2018 wynik finansowy netto sektora ubezpieczeń wyniósł 6,60 mld zł i wzrósł o 14,19%, tj. o 0,82 mld zł w porównaniu z rokiem 2017, przy czym wzrost odnotowano zarówno w dziale I, jak i w dziale II.

Wynik finansowy sektora ubezpieczeń wzrósł o 14,19% w porównaniu z rokiem 2017

- Wynik finansowy netto działu I wyniósł 2,45 mld zł i w porównaniu z rokiem 2017 wzrósł o 7,51%, tj. o 0,17 mld zł.
- Wynik finansowy netto działu II osiągnął wartość 4,15 mld zł i w odniesieniu do roku 2017 wzrósł o 18,48%, tj. o 0,65 mld zł.

Wykres 15. Wynik finansowy netto w latach 2013-2018 (w mld zł)

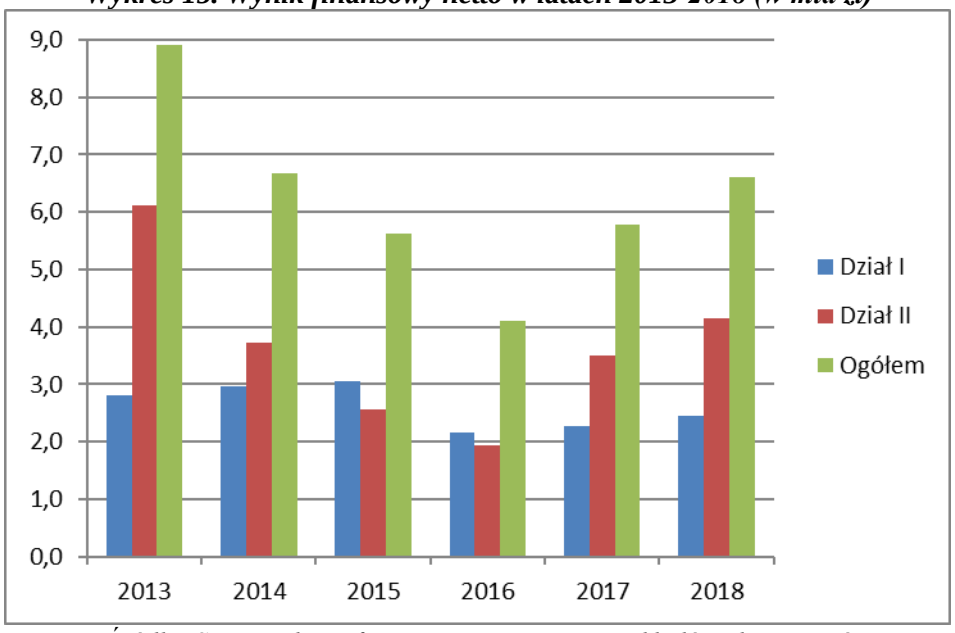

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem, czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń, bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w 2018 r.

Nazwa wskaźnika[3]	Ogółem	Dział I	Dział II
Ujęcie za ostatnie 12 miesięcy			
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	10,62%	11,28%	10,26%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	17,83%	20,86%	16,42%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	3,40%	2,45%	4,39%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

[3] Rentowność sprzedaży (ROS) - wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto.
Rentowność kapitałów własnych (ROE) - wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do średniej wartości kapitałów własnych.
Rentowność aktywów (ROA) - wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do średniej wartości aktywów.

2. Bilans zakładów ubezpieczeń

2.1.Aktywa zakładów ubezpieczeń

Aktywa zakładów ubezpieczeń ogółem wyniosły ponad 192 mld zł

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec 2018 r. wyniosła 192,08 mld zł, w tym w dziale I: 94,95 mld zł, a w dziale II: 97,13 mld zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że w roku 2018 aktywa działu II były wyższe od aktywów działu I. Wpłynął na to duży spadek - o 9,73 mld zł - sumy bilansowej działu I w roku 2018 w stosunku do roku poprzedniego, który wykazało aż osiemnaście zakładów działu I. Przyczyn tego stanu należy upatrywać głównie w obniżeniu wartości lokat C, w tym zmian wynikających z wyceny tych lokat.

Wykres 16. Suma bilansowa w latach 2013-2018 (w mld zł)

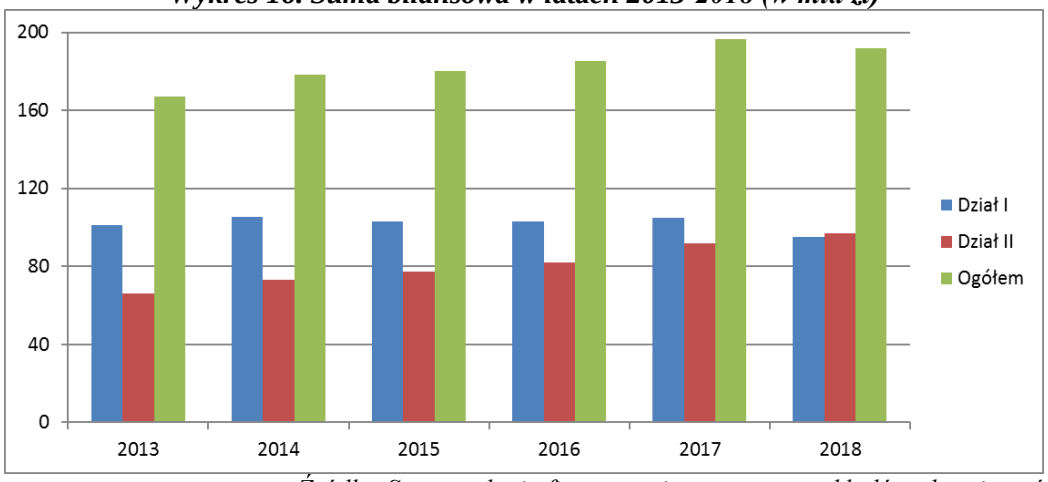

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję aktywów zakładów ubezpieczeń stanowiły lokaty

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń działu I i działu II są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 60,77% sumy bilansowej działu I i działu II łącznie.

Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2017 i 2018 r.

Wyszczególnienie	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mld zł	Udział w dziale
Dział I	104,68	94,95	-9,29 %	-9,73	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	0,40	0,46	15,00 %	0,06	0,48 %
lokaty B	40,67	39,77	-2,21 %	-0,90	41,89 %
lokaty C	59,13	50,76	-14,16 %	-8,37	53,46 %
Należności	0,99	0,88	-11,11 %	-0,11	0,93 %
inne składniki aktywów	0,63	0,49	-22,22 %	-0,14	0,52 %
rozliczenia międzyokresowe	2,84	2,58	-9,15 %	-0,26	2,72 %
Dział II	91,97	97,13	5,61 %	5,16	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	1,15	1,17	1,74 %	0,02	1,20 %
lokaty B	72,13	76,97	6,71 %	4,84	79,24 %
Należności	8,83	8,48	-3,96 %	-0,35	8,73 %
inne składniki aktywów	1,66	1,86	12,05 %	0,20	1,91 %
rozliczenia międzyokresowe	8,20	8,65	5,49 %	0,45	8,91 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.1.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń

Lokaty bilansowe zakładów ubezpieczeń (z poz. B i C) na koniec 2018 r. wyniosły 167,50 mld zł.

Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec 2018 r. wyniosła 116,74 mld zł. Główną pozycję w strukturze lokat stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (61,44%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (16,88%) oraz lokaty z tytułu udziałów, akcji oraz innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (14,27%).

Odrębnie przedstawione zostały aktywa netto na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (lokaty C bilansu) w dziale I.

- **Zakłady ubezpieczeń na życie**

Lokaty z pozycji B aktywów

Na koniec 2018 roku, lokaty z pozycji B aktywów działu I wynosiły 39,77 mld zł a ich udział w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 41,89%. Największy udział w lokatach pozycji B działu I stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (68,83%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (17,26%).

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w latach 2013-2018

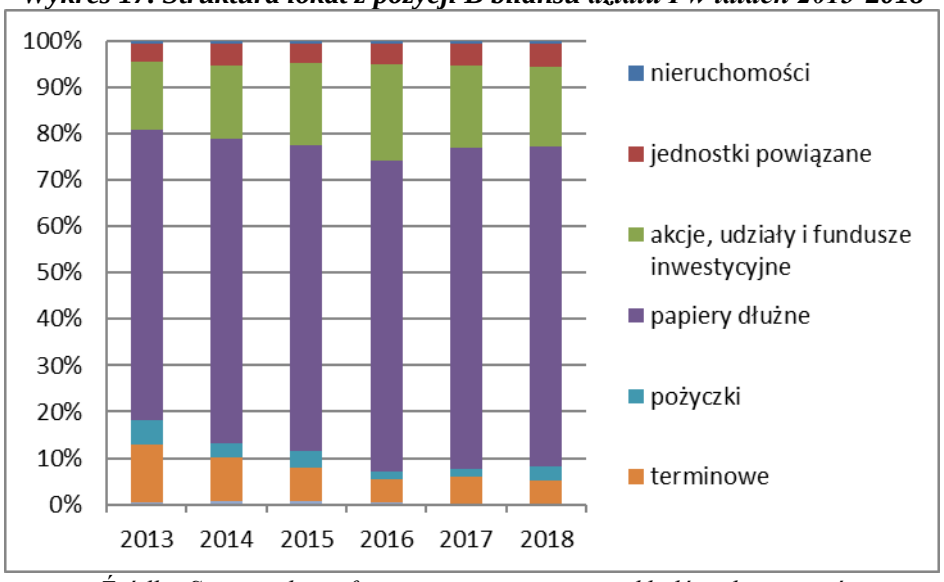

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Lokaty z pozycji C aktywów

Na koniec 2018 r., aktywa netto na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (lokaty C bilansu) wynosiły 50,76 mld zł, a ich udział w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 53,46%.

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Wartość lokat z pozycji B aktywów na koniec 2018 r. wyniosła 76,97 mld zł, a ich udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 79,24%.

Największy udział w lokatach pozycji B aktywów stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (57,61%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (22,99%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (12,73%).

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w latach 2017-2018

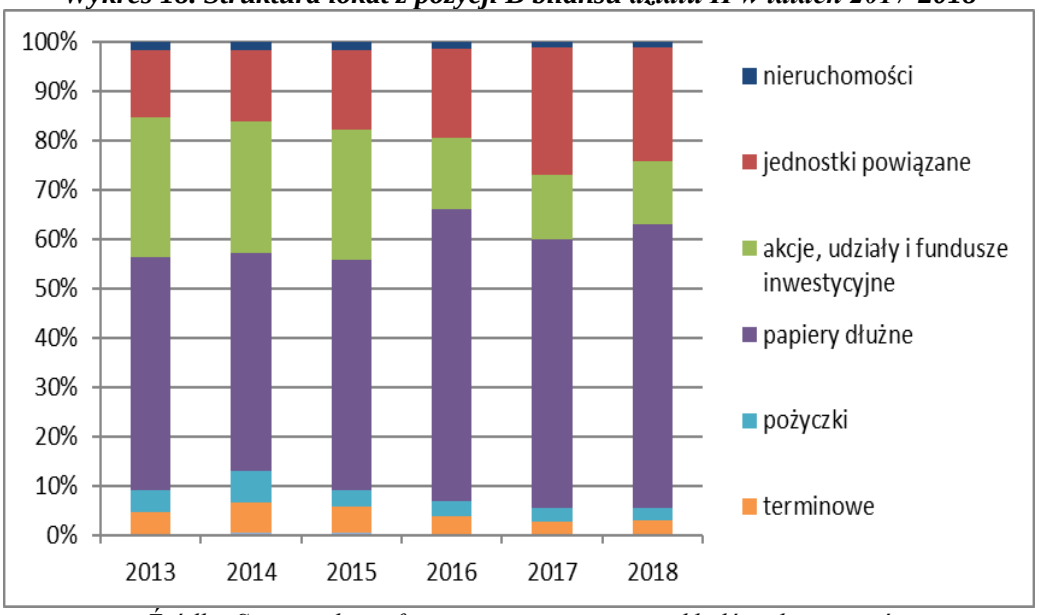

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej na koniec 2018 r. wyniósł 69,24%, przy czym w dziale I osiągnął aż 84,22%, a w dziale II 54,61%.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w roku 2017 i 2018.

Wyszczególnienie	2017	2018	Zmiana w %	Zmiana w mld zł	Udział w dziale
Dział I	104,68	94,95	-9,29 %	-9,73	100,00 %
kapitały własne	11,93	11,54	-3,27 %	-0,39	12,15 %
zobowiązania podporządkowane	0,02	0,02	0,00 %	0,00	0,02 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	88,45	79,96	-9,60 %	-8,49	84,21 %
oszacowane regresy i odzyski	0,00	0,00	-	0,00	0,00 %
pozostałe rezerwy	1,43	1,08	-24,48 %	-0,35	1,14 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,18	0,14	-22,22 %	-0,04	0,15 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2,16	1,74	-19,44 %	-0,42	1,83 %
rozliczenia międzyokresowe	0,50	0,47	-6,00 %	-0,03	0,49 %
Dział II	91,97	97,13	5,61 %	5,16	100,00 %
kapitały własne	24,62	25,97	5,48 %	1,35	26,74 %
zobowiązania podporządkowane	2,99	3,22	7,69 %	0,23	3,32 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	48,76	53,04	8,78 %	4,28	54,61 %
oszacowane regresy i odzyski	0,38	0,41	7,89 %	0,03	0,42 %
pozostałe rezerwy	1,33	1,46	9,77 %	0,13	1,50 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	1,32	0,59	-55,30 %	-0,73	0,61 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	10,17	9,94	-2,26 %	-0,23	10,23 %
rozliczenia międzyokresowe	3,18	3,32	4,40 %	0,14	3,42 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Drugą, co do wielkości pozycją w strukturze pasywów były kapitały własne, które na koniec 2018 r. wyniosły 37,52 mld zł. Ich udział w pasywach wyniósł 19,53% (w dziale I - 12,16%, a w dziale II - 26,74%).

Wartość kapitałów własnych ogółem wyniosła ponad 37 mld zł

- Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na życie na koniec roku 2018 wyniosła 11,55 mld zł.
- Wartość kapitałów własnych zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych na koniec badanego okresu wyniosła 25,97 mld zł.

Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w latach 2017-2018 (w mld zł)

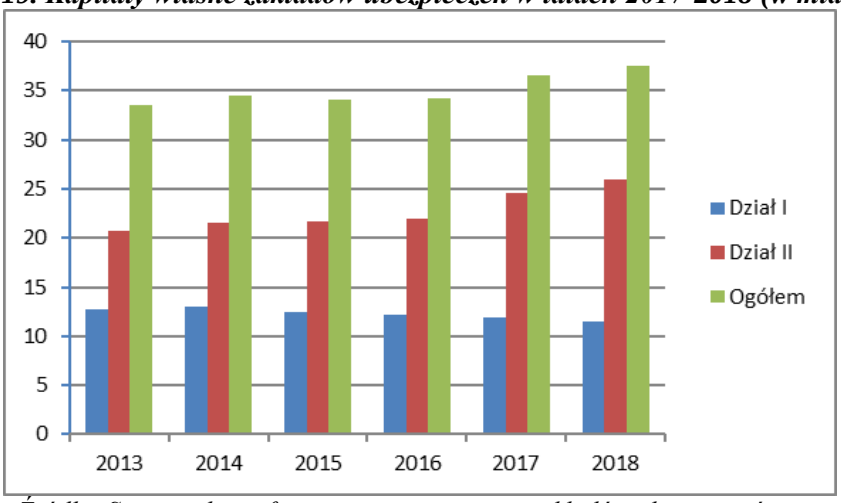

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Kapitał podstawowy zakładów ubezpieczeń na dzień 31 grudnia 2018 r. stanowił 16,63% kapitałów własnych.

Na koniec roku 2018 trzy zakłady ubezpieczeń wykazały wzrost kapitału podstawowego na łączną kwotę 12,81 mln zł.

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych dominował kapitał austriacki

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń na koniec 2018 r. wyniosła 4,00 mld zł (1,75 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,25 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 64,06% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 59,80% w dziale I oraz 67,81% w dziale II).

Zagraniczny kapitał ma dominującą pozycję w przypadku 39 krajowych zakładów ubezpieczeń (19 w dziale I i 20 w dziale II).

Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 13 krajów dominował kapitał austriacki (inwestycje w 8 zakładach ubezpieczeń o łącznej wartości 1,36 mld zł, co stanowiło 33,93% wartości inwestycji zagranicznych). Na drugim miejscu uplasował się kapitał holenderski, który do tej pory zajmował czwartą pozycję. Wynikało to z faktu odkupienia akcji i udziałów dwóch zakładów od inwestora niemieckiego. Kapitał holenderski zainwestował kwotę 0,74 mld zł w 6 zakładach ubezpieczeń, co stanowiło 18,59% wartości inwestycji zagranicznych. Na kolejnych pozycjach ze znacznym udziałem w inwestycjach zagranicznych znalazł się kapitał francuski (inwestycje w 6 zakładach wynoszące 0,70 mld zł – 17,59%) oraz niemiecki (inwestycje w 10 zakładach wynoszące 0,68 mld zł – 16,96%).

Inwestorzy z trzech krajów zaangażowani w jedenastu zakładach ubezpieczeń uzyskali prawie 82,79% udziału wszystkich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń działu I. Był to kapitał francuski (29,52%), holenderski (27,84%) i austriacki (25,43%). W dziale II inwestorzy z dwóch krajów (inwestycje w dwunastu zakładach ubezpieczeń) uzyskali ponad 65,0% udziału inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym. Był to kapitał austriacki (40,54%) i niemiecki (24,93%).

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

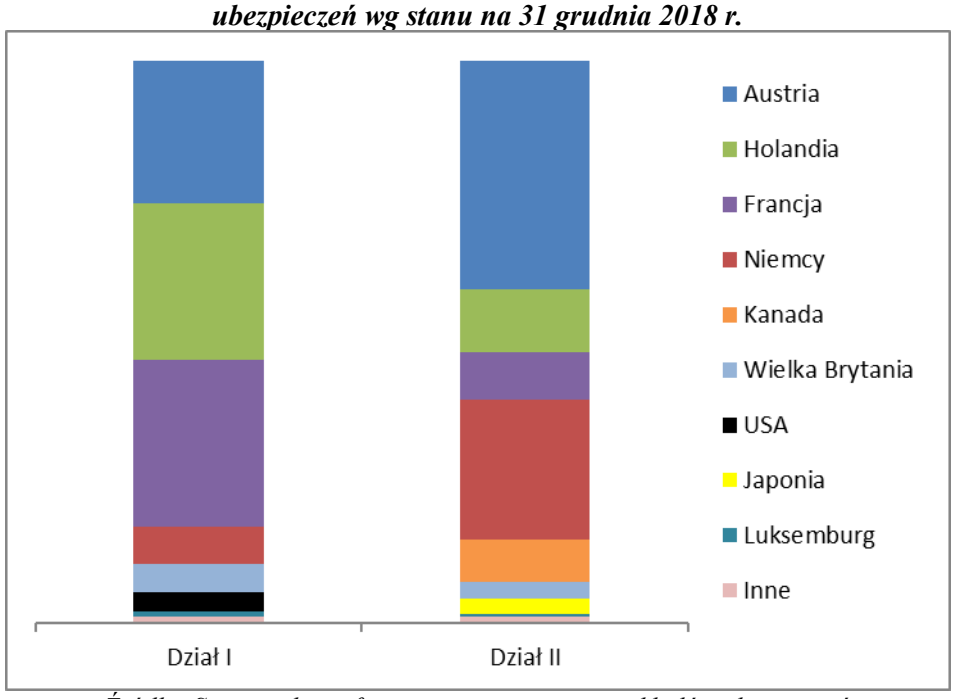

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Na koniec 2018 roku wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dla celów rachunkowości zakładów ubezpieczeń wyniosła 146,25 mld zł.

■ **Zakłady ubezpieczeń na życie**

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie na koniec 2018 r. wyniosła 80,26 mld zł.

W dziale I w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych najwyższy udział posiadała rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń działu I dominującą pozycję zajmowały rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące odpowiednio 63,21% oraz 32,43% rezerw.

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w latach 2017-2018

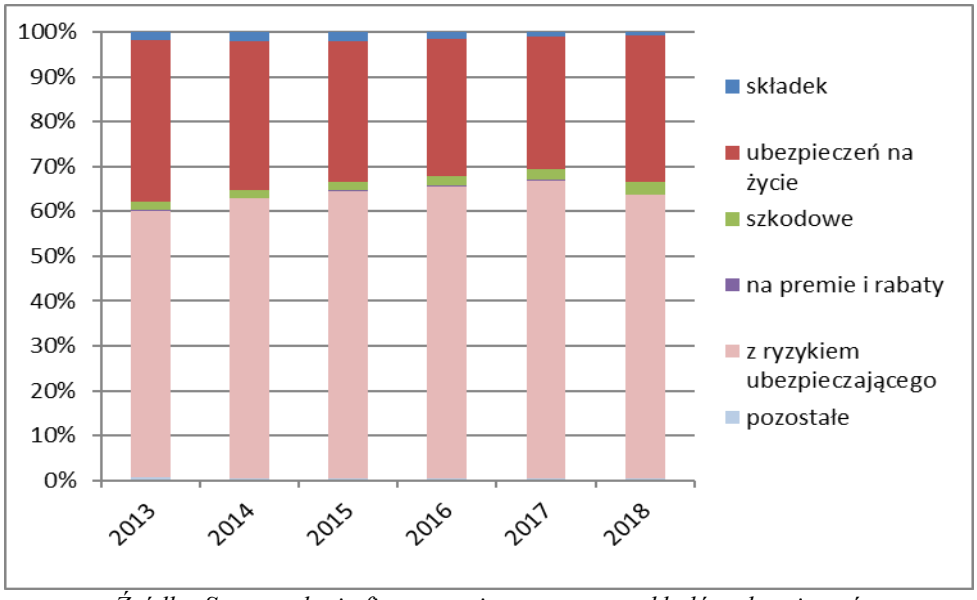

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ **Zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych**

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na koniec 2018 r. wyniosła 65,99 mld zł.

W dziale II w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych najwyższy udział posiadała rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

W strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II, na dzień 31 grudnia 2018 r. dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (rezerwy szkodowe) oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące odpowiednio 57,52% oraz 40,56%.

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w latach 2017-2018

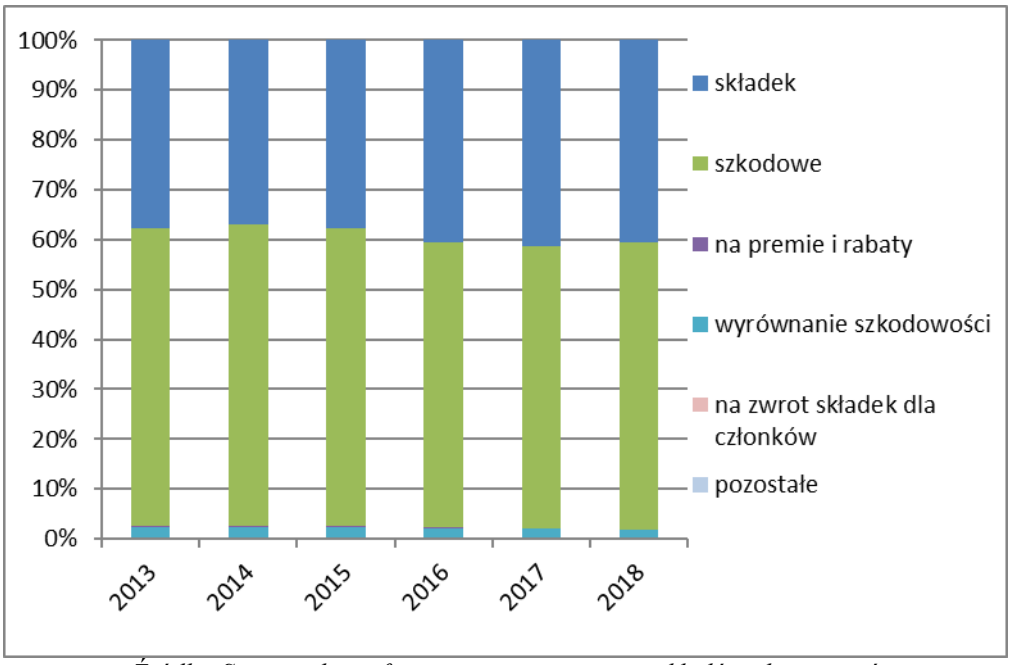

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności

Na koniec 2018 r. wartość aktywów sektora ubezpieczeń, wyliczonych przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności wyniosła 191,92 mld zł. Wartość ta zmniejszyła się o 6,49 mld zł w stosunku do roku 2017.

W strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń ogółem najwyższy udział (66,13%) miały lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym). Ich udział w dziale I wyniósł 47,06%, a w dziale II aż 84,78%. Największy udział w tych lokatach zanotowały dłużne papiery wartościowe - 61,72%.

W strukturze zobowiązań zakładów obu działów 83,96% stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto wyznaczone zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności. Wśród rezerw najwyższy udział 34,17% miały rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II		
	2017	2018	Różnica	2017	2018	Różnica
Aktywa	**104,17**	**94,88**	**-9,29**	**94,24**	**97,04**	**2,80**
Lokaty (poz. B)	46,32	45,91	-0,41	81,48	84,61	3,13
Zobowiązania	**76,25**	**67,66**	**-8,59**	**55,38**	**58,22**	**2,84**
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	68,78	61,33	-7,45	40,68	44,36	3,68

Źródło: Kwartalne dane i informacje do celów nadzoru - zakłady ubezpieczeń

2.4.Struktura środków własnych

Zgodnie z art. 240 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, środki własne zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji stanowią sumę podstawowych środków własnych oraz uzupełniających środków własnych. Środki własne krajowych zakładów ubezpieczeń i reasekuracji składają się wyłącznie z podstawowych środków własnych. Uwzględniając cechy jakościowe określone w art. 245 ust. 2 ww. ustawy, środki własne kwalifikowane są do trzech kategorii, przy czym kategoria 1, to środki własne o najwyższej jakości.

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale I dominują podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 31 grudnia 2018 r. stanowiły 99,63% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

W 20 zakładach ubezpieczeń działu I środki własne kategorii 1 – nieograniczone – stanowiły 100%.

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

W strukturze dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w dziale II najwyższy udział mają podstawowe środki własne kategorii 1 – nieograniczone, które według stanu na 31 grudnia 2018 r. stanowiły 91,82% łącznych dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR.

W 15 zakładach ubezpieczeń działu II dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) były w 100% podstawowymi środkami własnymi kategorii 1 – nieograniczonymi.

Podstawowe środki własne kategorii 2 występowały w 13 zakładach ubezpieczeń działu II i stanowiły 7,96% sumy dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR. Składały się na nie wyłącznie zobowiązania podporządkowane.

Wykres 23. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

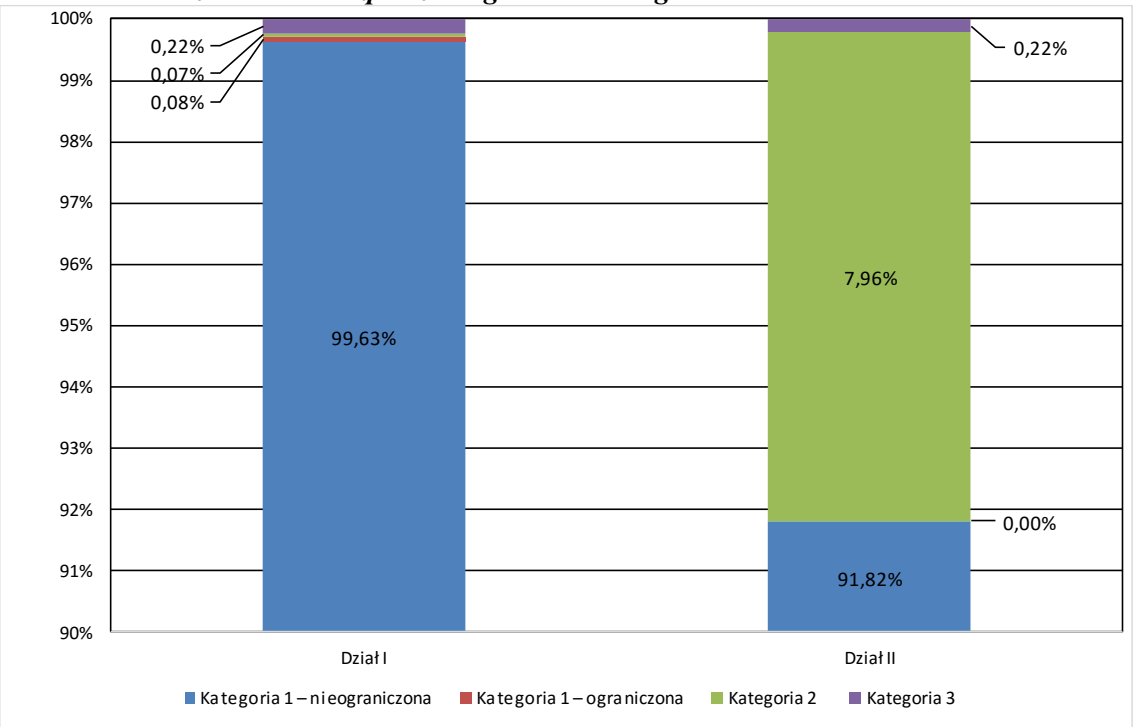

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

3. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Krajowe zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zobowiązane są posiadać odpowiednie środki własne na pokrycie dwóch wymogów kapitałowych, tj.:

- dopuszczone środki własne (DŚW) na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (ang. *Solvency Capital Requirement* – SCR) oraz
- dopuszczone podstawowe środki własne (DPŚW) na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (ang. *Minimum Capital Requirement* – MCR).

Zakłady ubezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r. nie zastosowały korekty dopasowującej oraz korekty z tytułu zmienności do odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, a także środków przejściowych dotyczących stóp procentowych wolnych od ryzyka oraz dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Mając na uwadze, iż wartość minimalnego wymogu kapitałowego nie może być niższa niż określona kwotowo wielkość nieprzekraczalnego dolnego progu minimalnego wymogu kapitałowego (AMCR), dla niektórych zakładów ubezpieczeń wartość minimalnego wymogu MCR może być wyższa niż wartość kapitałowego wymogu wypłacalności SCR.

Wymóg posiadania pokrycia wymogów kapitałowych nie dotyczy **TUW REJENT-LIFE**, który na mocy art. 480 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej funkcjonuje jako małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych, a zatem zgodnie z art. 109 ust. 5 tejże ustawy nie mają do niego zastosowania przepisy ustawy dotyczące kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego. Biorąc pod uwagę powyższe nie uwzględniono Towarzystwa w zestawieniach dotyczących pokrycia wymogów kapitałowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wskaźniki wypłacalności większości zakładów ubezpieczeń i reasekuracji były na wysokim, bezpiecznym poziomie. Wszystkie zakłady ubezpieczeń wykazały pokrycie wymogów kapitałowych.

3.1.Struktura ryzyka według kapitałowego wymogu wypłacalności

Wszystkie zakłady ubezpieczeń wyznaczyły kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2018 r. za pomocą formuły standardowej. Zakłady ubezpieczeń nie stosowały parametrów specyficznych. Poniżej przedstawiono informację o strukturze kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na główne moduły i podmoduły ryzyka.

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

Dla działu I największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka[4]:

- ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie stanowiące 86,92% (wzrost w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. o 5,22 pkt. proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 36,53% (spadek w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. o 8,71 pkt. proc.).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w ramach modułu ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie zakładów ubezpieczeń działu I największy udział miały poniższe podmoduły ryzyka:

- ryzyko związane z rezygnacjami z umów (63,51%),
- ryzyko śmiertelności (28,78%),
- ryzyko wydatków w ubezpieczeniach na życie (16,53%),
- ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach na życie (15,45%).

W strukturze modułu ryzyka rynkowego działu I głównymi podmodułami były:

- ryzyko cen akcji (54,15%),
- ryzyko koncentracji aktywów (37,44%),
- ryzyko stopy procentowej (26,24%),
- ryzyko spreadu kredytowego (25,37%).

Należy zwrócić uwagę, iż niektóre zakłady ubezpieczeń w dziale I przy obliczaniu wymogu SCR nie uwzględniły każdego z aktywów bazowych przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania i innych inwestycji w formie funduszy (nie stosowały metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko). Zakłady ubezpieczeń, które nie zastosowały metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko uwzględniły całą wartość funduszy jako akcje typu 2 w ryzyku cen akcji. Powyższe spowodowało, iż w dziale I wymóg SCR dla ryzyka cen akcji stanowił istotny udział w module ryzyka rynkowego.

[4] Ostateczna wartość wymogu SCR jest mniejsza niż suma wymogów kapitałowych dla poszczególnych modułów ryzyka ze względu na efekt dywersyfikacji pomiędzy modułami ryzyka oraz ze względu na dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat.

Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

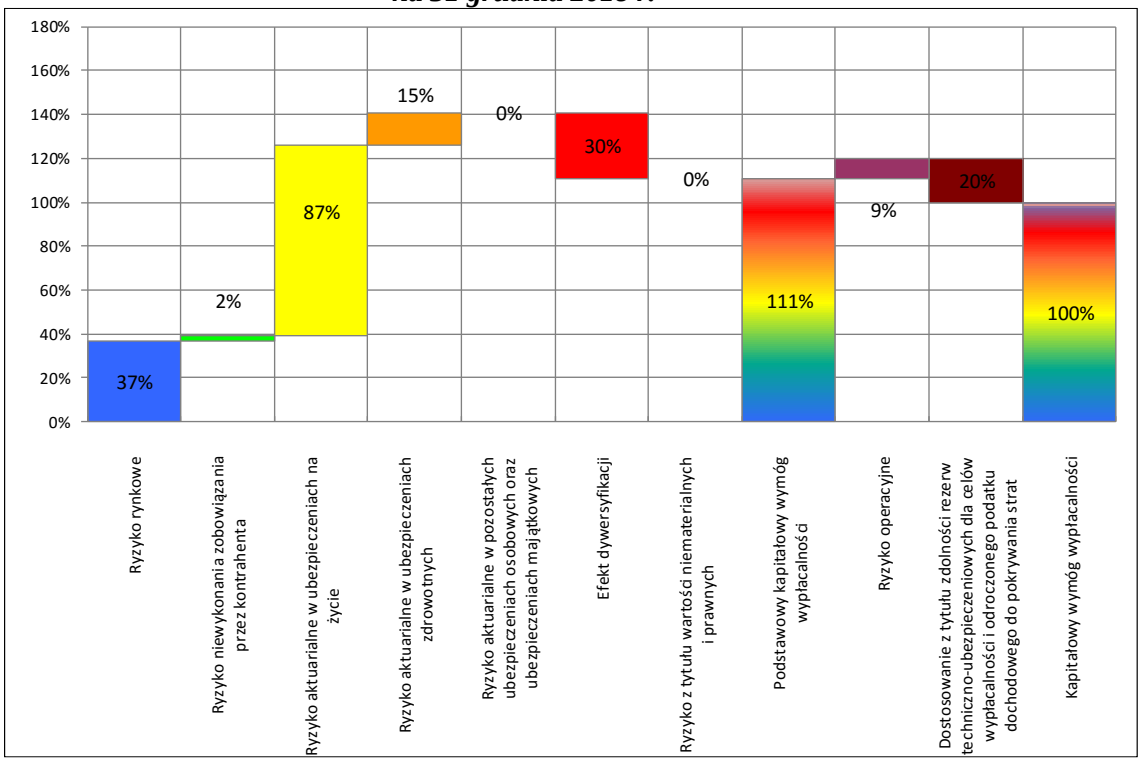

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Dla działu II największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową na dzień 31 grudnia 2018 r. miały następujące moduły ryzyka:

- ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych stanowiące 59,17% (spadek w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. o 1,68 pkt. proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 57,33% (wzrost w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. o 1,34 pkt. proc.).

W ramach modułu ryzyka aktuarialnego w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych zakładów ubezpieczeń działu II największy udział miały poniższe podmoduły ryzyka:

- ryzyko składki i rezerw (92,51%),
- ryzyko katastroficzne (16,98%).

W strukturze modułu ryzyka rynkowego działu II głównymi podmodułami były:

- ryzyko koncentracji aktywów (60,31%),

- ryzyko cen akcji (57,63%),
- ryzyko walutowe (12,48%),
- ryzyko spreadu kredytowego (11,11%),
- ryzyko stopy procentowej (10,07%).

Wysoki udział ryzyka cen akcji i ryzyka koncentracji aktywów w dziale II wynikał przede wszystkim z posiadania przez zakłady ubezpieczeń udziałów kapitałowych w innych zakładach ubezpieczeń i instytucjach finansowych.

Wykres 25. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

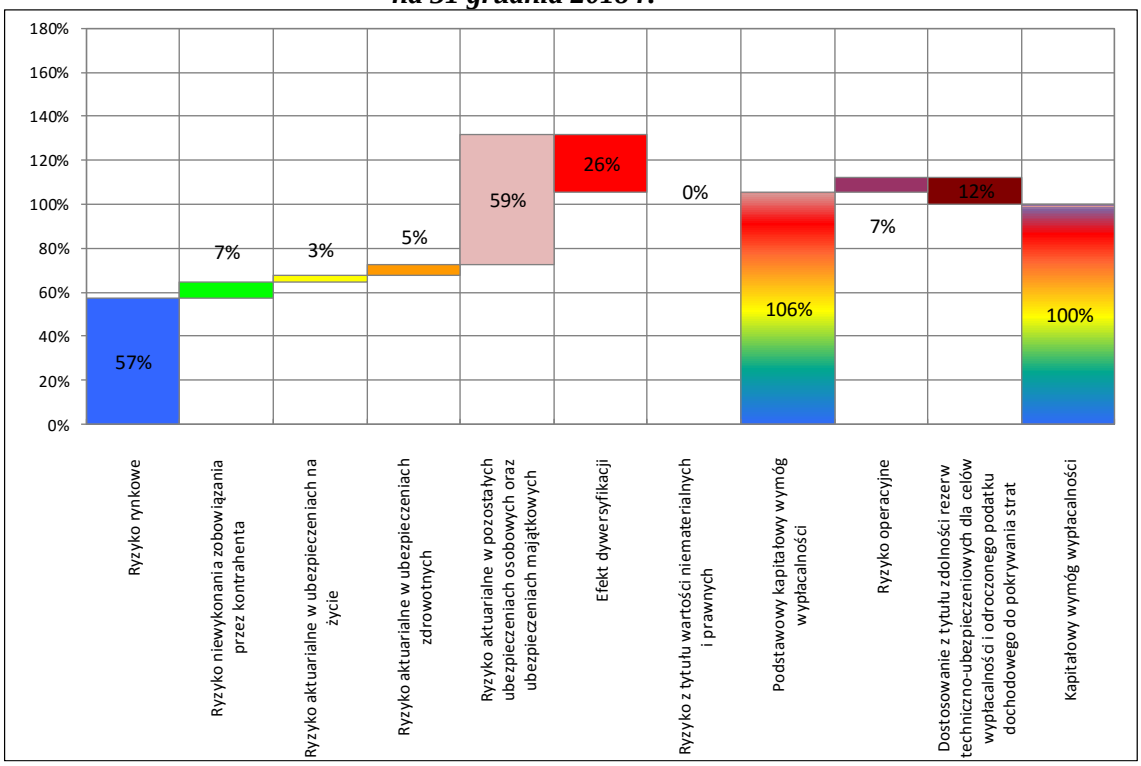

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

3.2. Wskaźniki wypłacalności

■ Wskaźniki wypłacalności w skali sektora

Wskaźniki wypłacalności, odnoszące się do minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR), w skali całego sektora ubezpieczeń, według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. kształtują się na poziomie: 726,61% w przypadku minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz 254,60% w przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oba wskaźniki wypłacalności zmniejszyły

Wskaźniki wypłacalności sektora na bezpiecznym poziomie: 726,61% (MCR), 254,60% (SCR)

się: wskaźnik odnoszący się do SCR o 1,82 pkt. proc., zaś wskaźnik odnoszący się do MCR o 7,63 pkt. proc.

Tabela 10. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń

Pozycja	Dział I			Dział II			Ogółem		
	12.2017	12.2018	Zmiana w pkt. proc.	12.2017	12.2018	Zmiana w pkt. proc.	12.2017	12.2018	Zmiana w pkt. proc.
Wskaźnik wypłacalności (SCR)	319,79%	331,18%	11,39	226,57%	222,19%	-4,38	256,42%	254,60%	-1,82
Wskaźnik wypłacalności (MCR)	901,79%	936,32%	34,53	649,00%	631,70%	-17,30	734,24%	726,61%	-7,63

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Wykres 26. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 31 grudnia 2018 r.

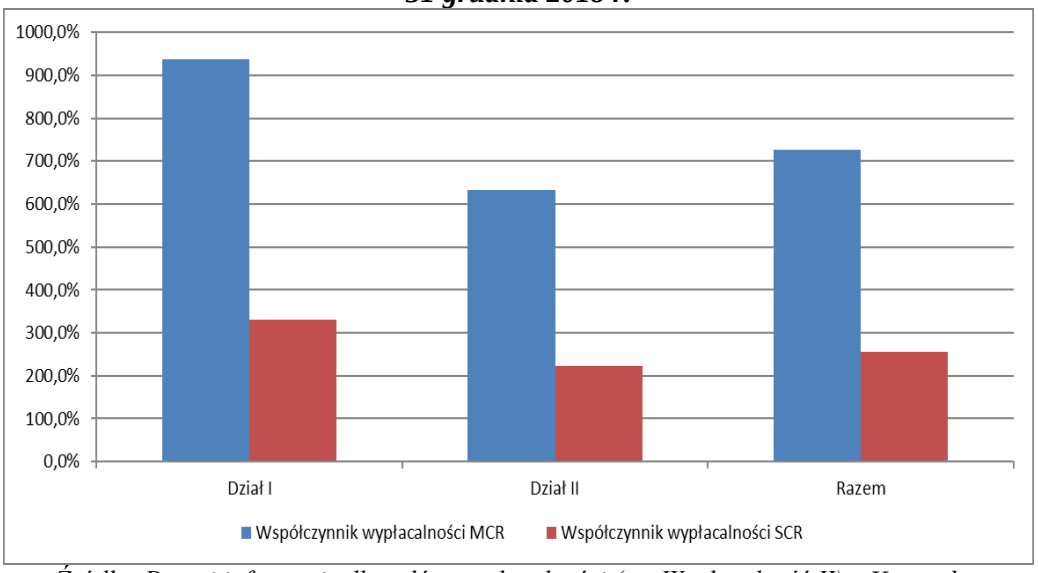

Źródło: Dane i informacje dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Na dzień 31 grudnia 2018 r. 21 zakładów ubezpieczeń działu I oraz 20 zakładów ubezpieczeń działu II posiadało wskaźniki wypłacalności powyżej 175%.

Wykres 27. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń działu I według stanu na 31 grudnia 2018 r.– liczba zakładów ubezpieczeń

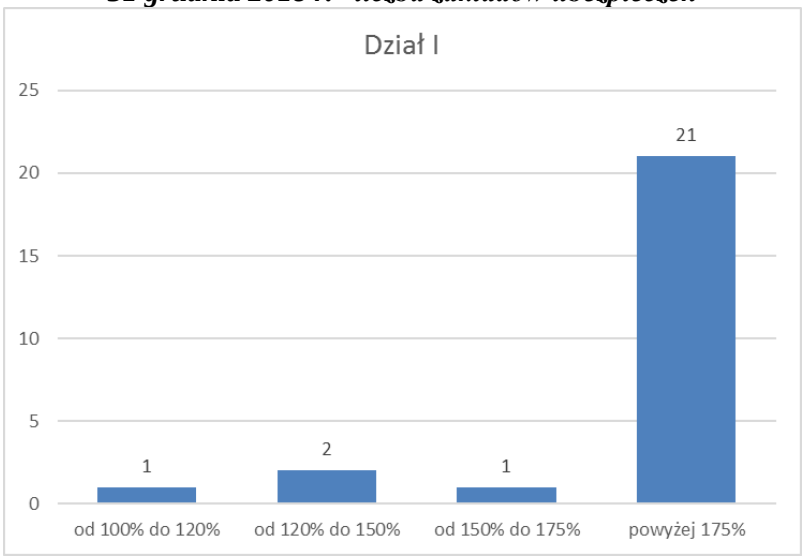

Źródło: Dane i informacje dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Wykres 28. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń działu II według stanu na 31 grudnia 2018 r. – liczba zakładów ubezpieczeń

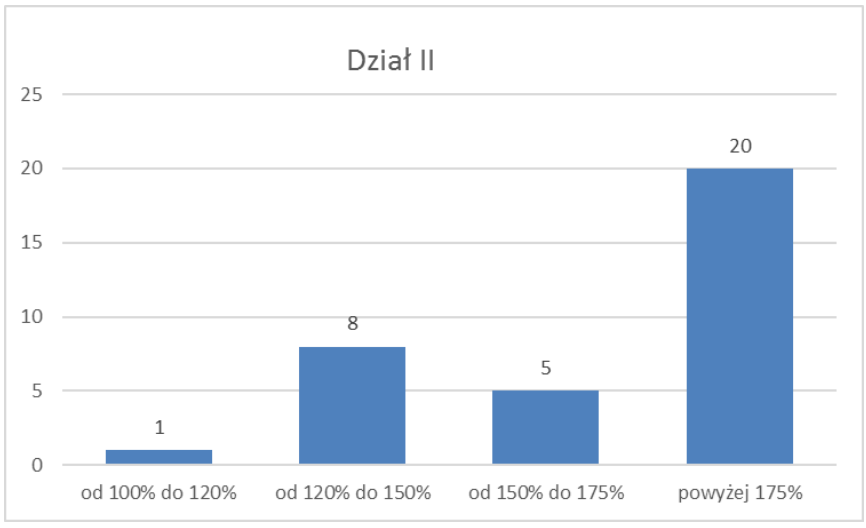

Źródło: Dane i informacje dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Spis tabel

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2017 i 2018 r. 6

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w 2017 i 2018 r. 9

Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2017 i 2018 r. 11

Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2017 i 2018 r. 19

Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w 2017 i 2018 r. 23

Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w 2018 r. 24

Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w 2017 i 2018 r. 26

Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w roku 2017 i 2018. 29

Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności (w mld zł) 34

Tabela 10. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń 40

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w latach 2013-2018 (w mld zł) 5

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w latach 2013-2018 7

Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w 2017 i 2018 r. 8

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w latach 2013-2018 10

Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w latach 2013-2018 (w mld zł) ... 12

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w latach 2013-2018 13

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w latach 2013-2018 14

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w 2017 i 2018 r. 15

Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w latach 2013-2018 (w mld zł) 16

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w latach 2013 -2018 17

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w latach 2013-2018 18

Wykres 12. Wynik techniczny w latach 2013-2018 (w mld zł) 20

Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w latach 2013-2018 (w mld zł) .. 21

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w latach 2013-2018 (w mld zł) . 22

Wykres 15. Wynik finansowy netto w latach 2013-2018 (w mld zł) 24

Wykres 16. Suma bilansowa w latach 2013-2018 (w mld zł) 25

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w latach 2013-2018 27

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w latach 2017-2018 28

Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w latach 2017-2018 (w mld zł) 30

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r. 31

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I w latach 2017-2018 32

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu II w latach 2017-2018 33

Wykres 23. Struktura dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR dla zakładów ubezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r. 35

Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 31 grudnia 2018 r. 38

Wykres 25. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 31 grudnia 2018 r. 39

Wykres 26. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 31 grudnia 2018 r. 40

Wykres 27. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń działu I według stanu na 31 grudnia 2018 r.– liczba zakładów ubezpieczeń 41

Wykres 28. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń działu II według stanu na 31 grudnia 2018 r. – liczba zakładów ubezpieczeń 41

KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

tel. (48) 22 262 50 00
fax (48) 22 262 51 11
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl